

van de angstneurose enz. duidelijk aantoon, en daarmee aan de behandeling een weg wijst. Er rest mij nu nog te verklaren, dat de vertaling zich aangenaam laat lezen. Zij is met veel zorg en toewijding door de bewerkers verricht.

A. VAN DER CHIJS.

S. L. BRUG, *Die parasitologische Diagnostik der menschlichen Fäzes*. In het Hoogduitsch vertaald en opnieuw uitgegeven door G. H. KLÖVERKORN, 8°. 64 bldz. en 43 teekeningen op 8 platen. Leipzig, J. A. BARTH, 1926. Prijs: .

In de inleiding tot de Hoogduitsche vertaling van BRUG's bekend werkje zegt de bewerker, dat zulk een korte, voor de praktijk in de klinieken geschikte, handleiding bij het onderzoek van de protozoën en helminthen, die in de menschelijke ontlasting kunnen voorkomen, in het Duitsch niet bestaat en dat hij het vertaald heeft, omdat behoefte er aan bestond. Deze uitspraak is op zich zelf reeds een zeer goede aanbeveling, die het boekje overigens bij ons, die het reeds in zijn oorspronkelijken vorm zoo goed kennen, zoowel hier als in Indië, volstrekt niet noodig heeft. Het is dan ook minder ter aankondiging van het boekje zelf, als van het goede onthaal, dat het ook in het buitenland geniet, dat deze uitgave hier wordt vermeld.

SWELLENGREBEL.

M. LUCIEN, J. PARISOT et G. RICHARD, *Traité d'Endocrinologie, La Thyroïde*. Parijs. GASTON DOIN, 1925. Prijs: 70 frs.

Dit boek is de eerste van een reeks verhandelingen, welke de schrijvers zich voorstellen te houden over de klieren met inwendige afscheiding. Het boek, dat 626 bladzijden telt, is vlot en prettig in de eerste persoon meervoud geschreven. Het bevat alles, wat van de schildklier en haar werking proefondervindelijk, normaal en pathologisch bekend is en eveneens haar verhouding zoowel tot het geheele organisme als tot deelen ervan en wel in het bijzonder de andere endocriene klieren. Aan het eind van elk hoofdstuk vindt men uitgebreide literatuuropgaven, samen meer dan 40 bladzijden. Het myxoedeem en de ziekte van BASEDOW worden na elkaar beschreven als de gevolgen van de verkeerde werking van de schildklier. Uitvoerig worden voornamelijk ook de gedeeltelijke, verzwakte of monosymptomatische en de samengestelde vormen nagegaan. Behalve het bekende drietal der klassieke BASEDOW-verschijnselen, wordt nog een vierde, zeer belangrijk genoemd en vele secundaire, waardoor de afwijkende vormen beter erkend kunnen worden. Aan de bepaling van het „metabolisme basal” wordt een zeer groote waarde gehecht. Wat de behandeling betreft, die met orgaanpraeparaten wordt als de belangrijkste beschouwd, waarbij aan het droge extract, door den mond toegediend, de beste werking wordt toegekend, veel algemeener dan van een der jodiumproducten. Aangezien langdurige toediening, zelfs van kleine hoeveelheden van het schildklierextract groote uitwerking kan hebben op het organisme zoowel ten goede als ten kwade, is nauwkeurig nagaan der lijders

noodzakelijk. In de juiste mate toegediend kan het een buitengewoon zegenrijke werking hebben niet alleen bij den lijder aan myxoedeem, doch ook bij dien aan de ziekte van BASEDOW. In dezen tijd, nu bijna elke post ons overstelpt met de loftuitingen van de fabrikanten der vele orgaanpraeparaten, is het zeer leerzaam uit het bezadigd en kritisch oordeel van kenners op dit gebied te vernemen, dat heilzaam toedienen ervan niet het werk is van iederen, maar van den arts.

Een ieder, die belang stelt in het moeilijke vraagstuk van de klieren, welke geen bijzonderen afvoerweg van de producten hunner werkzaamheid schijnen te hebben, kan dit boek ten zeerste worden aanbevolen.

T. E. WIERSEMA.

Bats, Mosquitoes and Dollars by Dr. CHARLES A. R. CAMPBELL (San Antonio, Texas) 1925, the Stratford Company, Publishers, Boston, Massachusetts, U. S. A. (with over 60 illustrations). Prijs: 3 dollars.

Een prettig, populair geschreven boek, echt Amerikaansch, met veel plaatjes en veel groote getallen. Het grootste gedeelte er van wordt gevuld met een omschrijving van „malaria”, de schade, die deze aanricht (voor de V. S. per jaar alleen op 250 millioen dollars begroot!) en de wijze om de malaria-overbrengende muggen met kans op goeden uitslag te bestrijden. Want dit is de hoofdstrekking van het boek, een verslag van hetgeen bereikt is na een twintigjarig ijverig pogen. Schrijver heeft n.l. de gewone vleermuizen, niet te overtreffen verdelgers van alle soorten muggen bevonden. In Texas komen deze, tot nog toe niet zeer geziene dieren, met duizenden bijeen, voor in natuurlijke ruimten in de bergen („bat-caves”, die geregeld van de daarin voorkomende guano worden ontdaan, welk product vrij veel geld opbrengt). Om ze echter te werk te stellen op plaatsen, waar dat voor den mensch nuttig kan zijn, in de beruchte malariastreken, moeten zij daarheen gelokt worden, en dat blijkt achteraf vrij eenvoudig — indien slechts de streek er zich toe leent. In de eerste plaats behooren de dieren wettelijk beschermd te worden; verder moeten er geschikte onderkomens voor hen gebouwd worden. De kosten van het bouwen dezer „batoosts” worden ruimschoots vergoed, door de opbrengst van de guano, die er elk jaar uit gewonnen kan worden. (Dit is althans in Texas het geval; of de weinige bij ons te lande aanwezige vleermuizen zich voldoende sterk zouden ontwikkelen, indien zij wettelijk beschermd werden en van goede tehuizen voorzien, zou proefondervindelijk aangetoond moeten worden. Voor Oost- en West-Indië kan de muskietenbestrijding door vleermuizen zeker wel van belang zijn. Ref.). Behalve vleermuizen kunnen waterjuffers (korenbouten, libellen) helpen bij de muggenverdelging. Het zijn wel dag-roofdieren, maar tegen het vallen van den avond kunnen zij, aan de, dan uitkomende muggen, nog veel schade toebrengen.

Daarna een hoofdstuk over het verspreiden van pokken door